

HELSNING

till

Fredrik August Ehrströms Skugga. 1851.

*H
F. Cygnus*

Såg du en vårens morgon, då den gjuter
 Sin gyldne kronas strålgans öfver skogen?
 Hur skimrar ej den skira silfverskruden,
 Af unga flägtar lyftad ifrån granen,
 Likt kåpan tagen från prelatens skuldror,
 Då prestens dystra allvar bort han kastar
 Och står i menskohvimlet menska åter!
 Hur ljufligt väfvas icke rosor in
 I hvita skogssnöns atlaslena matta,
 Hvarunder gräset ligger än i linda,
 Och samlar krafter till en blick mot ljuset.
 Och fogelns hjerta, hvori våren flyttat,
 Med klangfullt spel, idyllen af sin kärlek,
 Den första, varma, sälla, glädtigt diktar;
 Och bäcken, sönderbrytande sin boja,
 Med dans och sånger segerglädjen firar.
 Af denna morgon — fast ett löfte blott
 Om herrlig dag, om sommarns rika fägring —
 Hur fylls af den ej själens öde kamrar

Med högre lust och kraft, än dag och sommar,
 Som verkliggöra löftet, skänka kunna;
 Liksom de lufttält, som på skyars grundval
 Af hoppets djerfva händer spännas ut,
 Mer fröjd och sällhet rymma i sin villa,
 Än marmorslottets tunga verklighet.

En vårens morgon, denna lik i skogen,
 Käns stundom gry vid folkens horisont,
 Och drifva isen, som på lifvets strömmar
 Nyss sönderbrustit, hän mot hafvets grafvar,
 Och gjuta hopp och mod i folkets sinne,
 Och gjuta tankens höghet i dess själ,
 Och rycka banden bort från sångens vingar,
 Och lyfta dessa upp på friska flägtar,
 Så att till rymder sången når, dit fordom
 Dess blyga blick knappt vågade sig höja.

En sådan vårens morgon, Runeberg,
 Uppå Din lyras unga strängar lekte
 Med sångens andar, som sin styrka mätte,
 Likt fogeln, ilande från gren till gren.
 Men sluten, liksom fogelns skog, var än
 Den krets, der sången fann sitt hem, sin värld.

Då trädde fram i denna krets en man,
 Hvars hjerta svällde högt af melodier.
 De längtade att springa fram i dagen
 Och tränga med dess ljus till andra hjertan,

Och väcka toner, slumrande i dem,
 Likt echo, väckt utur sin lätta slummer,
 Vid första rop, som når dess blund i lunden.

Sjelf han sitt hjertas toner samlat in,
 Der han vid rodret stod i mörka natten
 Och styrde skeppets kosa vid ett spel
 Af stormarnes och oceanens orgel;
 Der han på fjérran kust hört folken sjunga
 De sånger, som från slägte gå till slägte
 Och ljuda unga än på folkens grafvar,
 Liksom de klungo omkring folkens vagga.
 Från trastens nattligt vemodsfulla suckar
 Och lärkans morgondrill han lånat konsten,
 Och smälte klangen i ett hjertas degel,
 Så guldrent, ädelt, som det nänsin värmdes
 Af trofast känsla i en menskobarm.

Han var det, som uti sin själ tog opp,
 Hvad skalden diktade, och dervid fäste
 De toners vingar, hvarmed dikten bröt
 Sin första Ericsgata vidt kring landet.
 Och säkert, såsom svanen hittar hem
 Tillbaka till den bölja, der han föddes,
 Så fann ock den af toner burna svanen
 Ett hem i hvarje barm, som fosterländskt
 Inöm sin strand slöt sångens klara bölja.
 Vid källors sorl flög källans symbolik
 Med ljuflig rysning öfver själens fibrer;
 Och fastän högre drefs den vreda sjön

Mot stranden utaf höstens vreda ilar,
 Försmälte än i stilla vemod sången
 Om vanskligheten utaf hjertats vårar.
 På främlingarnes strand än Suomis söner
 Hvarandra kände uppå Ehrströms sång,
 Den de från samma land gemensamt burit,
 Och söm till stilla ro qvad deras saknad.

I fröjd och smärta, när och fjerran smälte
 Så finska sinnen samman vid hans sånger:
 Det var hans lefnadslycka och dess ära,
 Fast lyckan, äran ack! så litet egde
 Att gifva honom, som sin enda skatt,
 Sitt hjertas, delte ut åt land och folk,
 Och sälla stunder dermed vänligt skop,
 Mer än af jordens starke städse skapats.

Men medan Ehrströms sång i glada samqväm,
 Vid blickens eld och festpokalens glöd,
 Smalt fram ur andras bröst, dem fröjden vidgat,
 Satt sångarn sjelf uti sitt gömda tjäll,
 Och kände hjertat sammanpressas af
 Det spöke, som så ofta redan bytte
 I dunkel skymning konstnärns ljusa dag.
 Det heter — Närings sorg och störrar iskallt
 Och blodlöst uppå dig ännu i stunder,
 Då allt ditt hjerteblod du känner sjuda,
 Så att du tror dig kunna värma opp
 Ett ishafs tusenårigt stela bölja.

Då du utur din själ vill kasta djerft
 Brandpilen, hvässad i ditt snilles eld,
 Och mächtig till att bryta genom sekler,
 Då ser du jättespöket hänfullt le;
 Det pekar ned på stundens lumpna nöd
 Och morgonda'ns, som stundens skall föröka.
 Men pilen släckes, faller ned tillbaka
 På nerfverna uti din egen barm,
 Ock rifver dem i stycken, tråd för tråd.

Men du har fattat mod på nytt och blickar
 In i Guds rika, ljusa, sköna värld.
 Dig vinkar lyckan, äfven dig; hon öppnar
 Sin famn, till hälften jord, till hälften himmel,
 Likt horisontens famntag, sträckt mot vandrarn.
 Grip efter lyckan dristigt; slut den in
 I dina armar; tryck den till ditt bröst,
 Att allt dess qual på engång må förqväfvast!
 Så ropa röster ur ditt inre, hvilket
 Af sällhetshunger tärs. Du lyss till dessa
 Och sträcker ut din hand, vill fatta i
 En annan, der med underbara tecken
 Står skrifvet: underpanten af din sällhet!
 Men spöket rest sig plötsligt mellan eder
 Och histert ryter: dåre vik tillbaka!
 Är du nog fräck att egoistiskt köpa
 Ett ögonblick af sällhet mot en framtid
 Af brist, försakelse, kanske af — ånger,
 Som drabba ej allenast dig, men dubbelt

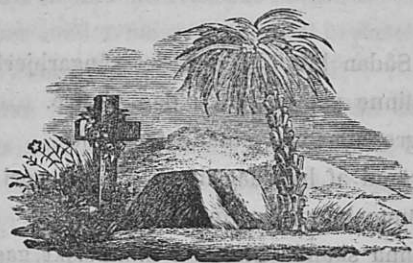
Dig drabba uti sorger, hopade
 På den, hvares lycka du har svurit hägna,
 Men hvilkens bergning du ej ens kan tryggal
 Vid hotelsen en stund du stadnar häpen,
 Men ej du låter dig deraf dock böjas;
 Du vädjar till ditt mannamod, din kraft,
 Som allt försaka vill för den, du älskar,
 Om offrets namn ock skulle vara — lifvet.

Men snart du ser, att offer tyngre än
 Det af ditt lif kan krävas skoningslöst.
 Du känner modet böjas först, sen brytas;
 Din vilja, som flög hän till ädla mål,
 Vingskjuten dignar ned långt, långt från dessa.
 Du söker tröst, och lyfter kärleksfullt
 Ditt späda barn i famnen, och dess moder
 Riklockigt hufvud lutar mot ditt hjerta.
 Är du ej rik, som slika skatter eger?
 Är du ej lycklig, du af kärlek värmde?
 Är du ej stark, då du får hägna dessa,
 För hvilka mot en värld du kämpa borde?
 Nej! Dessa, som om starkhet, rikdom, lycka
 Påminna borde dig, erinra blott
 Om pligter, dem ej fylla opp du mägtar,
 Om strider, hvare du skall duka under,
 Om de behof, som ej din andes äro.
 Du måste skörda eller gräfva opp
 Den frukt, hvaraf lekamens lif sig närer;
 Och konstens blomma ger ej sådan frukt.

Vänd bort från denna blomma tjusta blicken,
 Förrän den, vissnande uti din barm,
 Till ödemark ditt hjertas lustgård byter,
 Förrän den qväfs af närings sorgers börda,
 Som Alpens rosor under Alplavinen.
 För hvardagsnyttan du blott får ha öga.
 Men mot det sköna ej mer blicka opp.
 För denna kryddgård, som din hydda omger,
 Du får blott ega sinne, men ej spana
 Bortöfver närmsta skjul, hvars trånga stängsel
 En nejd af himmelsk skönhet undanskymmer.

Ack! Sådan lott blef ock det sångarhjertas,
 Hvars minne vemodsfult i dag vi fire.
 Den högre Sången tystnade förstämnd
 Och skrämnd af hvardagslifvets brutna sorl;
 Och drömmen om de ljufva melodier,
 Som kunna skänka blott ett himmelskt gagn,
 Fick vika för den vakna verklighet,
 Som kännes vid allenast jordens kraf,
 Och reser nyttans tunga trädbeläte
 Högt på ruinerna af konstens tempel.
 Men längtan efter sångens svunna ljufhet
 Blef kvar i Sångarns barm, lik denna längtan,
 Som sørjer en förlorad himmels sällhet;
 Lik echo af musik, som, en gång hörd,
 Ej mer förgäts bland lifvets dissonancer.
 Och invid denna längtan bodde ock,
 Okufveligt i tidens hvarje vexling,

En kärlek och en tro, som aldrig svek;
 Ett allvar, hvilket aldrig tog som lek
 De stora frågor, lifvet har att ställa,
 Och denna godhet, som vill göra sälla,
 Ännu när qvalet blef ens egen lott,
 Och man igenom världens skärseld gått,
 Ej till en himmel, men till jordens smärta,
 Och sorgflor alla illusioner svärta.

Helsingfors, Finska Litteratur-Sällskapet's Tryckeri, 1851.

Imprimatur: *Herman Molander.*